



**QORTI CIVILI  
(SEZZJONI TAL-FAMILJA)**

**ONOR. IMHALLEF  
JOSEPH AZZOPARDI**

Seduta ta' l-4 ta' Lulju, 2008

Citazzjoni Numru. 344/2006

**A**

**-vs-**

**B**

**Il-Qorti;**

Rat ir-rikors ġuramentat ipprezentat fit-23 ta' Ottubru, 2006 li permezz tiegħu l-attur espona bir-rispett:

1. Illi l-partijiet iżżewġu fl-14 ta' Ottubru, 2000 fil-parroċċa tal-Marsa skond id-dokument hawn anness u mmarkat b'ħala Dok. RD1;
2. Illi l-partijiet għaddejjin bi proċeduri ta' separazzjoni personali quddiem dina l-Onorabbli Qorti;

Kopja Informali ta' Sentenza

3. Illi l-kunsens tal-konvenuta nkiseb bl-esklużjoni pożittiva taż-żwieġ innifsu u ta' l-elementi essenzjali tal-ħajja miżżewġa;

4. Illi *inoltre*, il-kunsens tal-konvenuta kien vizzjat b'difett serju ta' diskrezzjoni ta' ġudizzju fuq il-ħajja miżżewġa jew fuq id-dmirijiet essenzjali tagħha, tant li minkejja li żżewġet hija riedet tkompli tgħix ħajja ta' xebba mingħajr l-ebda sens ta' responsabbiltà lejn iż-żwieġ.

Għaldaqstant u għar-raġunijiet fuq esposti, l-esponenti jitlob bir-rispett lil dina l-Onorabbli Qorti sabiex jogħgobha tiddikjara u tiddeċiedi li ż-żwieġ iċċelebrat mill-kontendenti fl-14 ta' Ottubru tas-sena 2000 huwa null u bla effett legali a tenur ta' l-Artiklu 19 (1) (d) u l-Artiklu 19 (1) (f) tal-Kapitlu 255 tal-Liġijiet ta' Malta, u sussegwentement tagħti dawk il-provvedimenti kollha l-oħra li jkunu opportuni f'dan ir-rigward.

Bl-ispejjeż kontra l-konvenuta li hija minn issa ngunta għas-subizzjoni.

Rat il-lista tax-xhieda.

Rat ir-risposta ġuramentata tal-konvenuta, ippreżentata fit-18 ta' April, 2007, li permezz tagħha eċċepiet bir-rispett:

1. Illi hija taqbel li ż-żwieġ tal-partijiet jiġi ddikjarat null, u dan hekk kif ser jirriżulta mill-provi dwar l-aġir tar-rikorrent kemm qabel kif ukoll wara ż-żwieġ;

2. Illi l-kunsens tar-rikorrent kien vizzjat b'difett serju ta' diskrezzjoni ta' ġudizzju fuq il-ħajja miżżewġa;

3. Illi l-kunsens tar-rikorrent inkiseb bl-esklużjoni pożittiva taż-żwieġ innifsu jew ta' wieħed jew iktar mill-elementi essenzjali tal-ħajja miżżewġa.

Bl-ispejjeż kontra r-rikorrent attur.

Rat il-lista tax-xhieda.

Kopja Informali ta' Sentenza

Rat l-atti proċesswali.

Rat l-affidavit ta' l-attur.

Rat l-affidavit tal-konvenuta u ta' ommha.

Rat il-verbal tas-seduta tad-9 ta' Ġunju, 2008 illi permezz tiegħu l-kawża tħalliet għas-sentenza.

Ikkunsidrat;

Illi l-attur qiegħed jitlob l-annullament taż-żwieġ kontrattat bejn il-partijiet fl-14 ta' Ottubru, 2000 a bażi ta' l-Artiklu 19(1) (d) u (f) tal-Kapitlu 255 tal-Liġijiet ta' Malta. Il-konvenuta taqbel mat-talba għad li għal raġunijiet imputabbli lill-attur; iżda kif dejjem irritenew il-Qrati Maltin: *"F'materja ta' żwieġ illi huwa ta' ordni pubbliku, ma tistax tagħmilha daqshekk faċli li parti tirrepeti kliem il-liġi u l-parti l-oħra tammetti u b'hekk jirrendu ż-żwieġ annullabbli bl-iktar mod faċli u espedjenti. Hawn ma aħniex fil-kamp ta' kreditu likwidu jew responsabbiltà ta' xi kollizzjoni imma f'kamp l-iktar delikat u serju u l-Qorti ma tistax tħalli nies li kappriċċożament wara xi żmien ta' żwieġ jiddeċiedu illi kellhom nuqqas ta' diskrezzjoni fuq iż-żwieġ u meta jkollhom sieħba jew sieħeb ieħor jerġgħu jakkwistaw malajr din id-diskrezzjoni u jsiru maturi. Fejn jirriżultaw verament raġunijiet għall-annullament tiegħu l-istess żwieġ għandu jiġi annullat pero' dan ma għandux ikun sabiex jiġu akkomodati l-kapriċċi ta' dak jew l-ieħor. Għalhekk il-kawżali għall-annullament għandha tirriżulta ċara u mingħajr dubju."* (Anna Tonna vs Alexander Tonna deċiża mill-Qorti ta' l-Appell fis-6 ta' Novembru, 1991).

L-artikli citati mill-attur jirrigwardaw:

19 (1) (d) – vizzju tal-kunsens ta' xi parti li jkun b'difett serju ta' diskrezzjoni fuq il-ħajja miżżewġa jew fuq id-drittijiet u dmirijiet essenzjali tagħha jew b'anomalija serja psikoloġika li tagħmilha impossibbli li dik il-parti taqdi l-obbligazzjonijiet essenzjali taż-żwieġ;

19 (1) (f) – li l-kunsens ta' xi parti jkun inkiseb b'eskluzjoni pożittiva taż-żwieġ jew xi element essenzjali tiegħu, jew tad-dritt għall-att taż-żwieġ.

Kif qalet il-Qorti ta' l-Appell fil-kawża Joseph Zammit vs Bernardette Zammit (27 ta' Jannar, 2006):

*“Irid mill-ewwel jiġi senjalat prinċipju fundamentali fil-liġi ċivili u cioe' li ż-żwieġ bejn il-kontendenti għandu jkun preżunt li jkun wieħed validu. Għalhekk huwa dover assolut ta' kull parti fil-kawża li tagħmel prova sodisfaċenti ta' l-allegazzjonijiet rispettivi tagħha dwar l-allegazzjoni u cioe' li ż-żwieġ huwa null għaliex l-oneru tal-prova huwa dejjem fuq spallejn min jallega.*

*Is-sub-inċiż (d) fuq imsemmi jsemmi wkoll li ż-żwieġ ikun null jekk ikun affettwat b'anomalija psikoloġika serja u tagħmilha impossibbli għal dik il-parti li taqdi l-obbligazzjonijiet essenzjali taż-żwieġ. Ta' min jenfasizza hawn li l-liġi tagħna tirrikjedi li l-anomalija psikoloġika tkun tali li tagħmilha impossibbli u mhux semplicement diffiċli li wieħed jaqdi l-obbligazzjonijiet essenzjali taż-żwieġ jew inkella li jassumi l-istess obbligazzjonijiet essenzjali taż-żwieġ.*

*Rigward id-disposizzjoni contenuta fis-sub-inċiż (f) fuq imsemmi biex dan id-difett ikun jirriżulta jkun jeħtieġ li jiġi ppruvat sodisfaċentement li ż-żewġ partijiet jew waħda minnhom fil-mument ta' l-għoti tal-kunsens matrimonjali tkun esklużiet iż-żwieġ innifsu jew esklużiet element essenzjali tal-ħajja miżżewġa jew id-dritt għall-att taż-żwieġ u din l-eskluzjoni tkun saret b'att pożittiv tal-volonta' ta' dik il-parti. Huwa evidenti li din id-disposizzjoni tirravviża sitwazzjoni ta' simulazzjoni u għandu jiġi enfasizzat li nullita' ta' żwieġ bażata fuq il-kawżali ta' simulazzjoni proprjament tkun teskludi kawżali bażata fuq nullita' ta' żwieġ minħabba nuqqas ta' esklużjoni ta' ġudizzju. L-inkompatibbiltà bejn dawn iż-żewġ kawżali toħroġ mill-fatt li n-nuqqas ta' diskrezzjoni ta' ġudizzju timplika inkapaċità li wieħed jagħraf, jifhem u jirrifletti filwaqt li l-kawżali tas-simulazzjoni teħtieġ li jkun hemm tali*

*kapacità' intelletwali, proprju l-att pożittiv tal-volonta' li jwassal għas-simulazzjoni, totali jew parzjali. ”*

Fil-kawża Nicholas Agius vs Rita Agius (25 ta' Meju, 1995) intqal illi: “*B'difett serju ta' diskrezzjoni tal-ġudizzju l-leġislatur ma riedx ifisser semplicement kwalsiasi stat ta' immaturita'; li parti jew l-oħra fiż-żwieġ tista' tkun fiha fil-mument li jingħata l-kunsens reċiproku. Li kieku l-leġislatur irrikjeda maturita' sħiħa u perfetta ftit jew a dirittura ebda żwieġ ma kien ikun validu. In-nuqqas ta' discretio judicii hu kuncett ġuridiku intrinsikament marbut mal-kapacità' ta' parti jew oħra fiż-żwieġ li tagħti l-kunsens liberu u xjenti tagħha għar-rabta taż-żwieġ.*” F'dan is-sens ġew deċiżi wkoll il-kawżi Angela Spiteri vs Joseph Spiteri (4 ta' Novembru, 1994), Robert Attard vs Josephine Attard (18 ta' Ottubru, 1995) u Janet Portelli vs Victor Portelli (14 ta' Awissu, 1995).

Fil-kawża fl-ismijiet Mario Mizzi vs Maris Mizzi (15 ta' Novembru, 2005) il-Qorti ta' l-Appell ukoll qalet li: “*Biex ikun hemm in-nuqqas jew difett serju ta' diskrezzjoni ta' ġudizzju jrid ikun hemm l-inkapacità' psikika jew kostituzzjonali (mhux neċessarjament anomalija psikoloġika fis-sens mediku) li wieħed jagħraf u jirrifletti jew li jiddeċiedi liberament (jiġifieri mingħajr impulsi nterni li jkunu neħħew il-liberta' ta' l-għażla tal-persuna li tkun) fuq l-oġġett tal-kunsens matrimonjali.*”

Il-partijiet iżżewġu wara għerusija ta' ċirka erba' snin, għalkemm kienu pjuttost żgħar meta bdew jinnamraw, u *cioe'* kellhom sbatax u sittax-il sena rispettivament. Skond l-attur il-konvenuta riedet takkwista mingħandu u kienet impressjonata għaliex missieru għaddielu l-proprjeta'. Madankollu wara ż-żwieġ kellhom problemi kbar ta' komunikazzjoni mhux l-inqas, dejjem skond l-attur mil-lat sesswali, fis-sens li l-konvenuta ma kinitx wisq disposta li jkollha relazzjoni intima miegħu, filwaqt li l-konvenuta tgħid illi l-attur kien vjolenti magħha. Naturalment fir-rigward ta' l-inċidenti li nqalgħu wara ż-żwieġ dawn għandhom valur limitat f'kawża simili. F'diversi aspetti l-partijiet iwaħħlu f'xulxin kif *gia'* ingħad. Kif pero' qalet il-Qorti fis-sentenza tagħha Charles Atkins vs Matilde Atkins

Kopja Informali ta' Sentenza

(2 ta' Ottubru, 2003): *“Il-partijiet irid ikollhom dik il-maturita' li tagħmilhom kapaċi jirriflettu fuq l-obbligi, id-dmirijiet u r-responsabbiltajiet li ġgib magħha l-ħajja miżżewġa u jkunu għalhekk kapaċi jerfgħu u jwettqu l-istess matul il-ħajja matrimonjali tagħhom.”* Dan kien palesament nieqes fil-każ in kwistjoni.

**Għalhekk il-Qorti tilqa' t-talba attriċi u tiddikjara null iż-żwieġ iċċelebrat bejn il-partijiet fl-14 ta' Ottubru, 2000. L-ispejjeż ikunu bla taxxa.**

**Moqrija.**

**< Sentenza Finali >**

-----TMIEM-----